

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

3. Regula est pharus tenebras dissipans. Thema. Mandatum Domini
lucerna, & lex lux. Proverb. 6.23.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

vel Psal. 30. Vox exultationis & salustis in tabernaculis iustorum. Psal. 117. Inebriabuntur ab ubertate Do-

mística, & torrente voluptatis potabis eos. Psal. 35.

EXHORTATIO III. PRÆLIMINARIS.

De tertio Stimulo observandi regulam; quia est

Pharus nostra, mundi tenebras discutiens.

T H E M A.

Mandatum Domini lucerna & lex, lux. Proverb. 6.23.

Hæc & sequentes præliminares in investitis & professionibus servare poterunt.

Uid est mundus, nisi mare magnum & spatiosum; modò tranquillum & ad navigandum invitans; modò à ventis concitatum, & fluctibus omnia involvens? Quid est mundus nisi mare tumidum per superbiam, lividum per invidiam, fervidum per iracundiam, profundum per avaritiam, inquietum per acediam, spumofum per luxuriam, absorbens per gulam & gastrimargiam? In hoc mari inter fluctus & procellas, inter syrtis & charybdes, navigamus mortales; quemadmodum Job de se dixit

cap. 9. *Dies mei pertransierunt tanquam naves.* At quo navigamus? duplex est portus, alter felicitatis perpetuæ; alter damnationis æternæ; & pro dolor magna mortalium pars ad scopulos & scyllas allisa, miserè naufragium facit; eò quod in tenebris naviget sine pharo, sine lucerna, sine luce: habent quidem lucernam & lucem Decalogi: *Mandatum enim Domini lucerna & lex, lux:* Proverb. 6.23. Sed à ventorum turbine, à tentationum flatibus, lucerna illa facile extinguitur, & lux obtenebratur. Ne verò id Religiosis accidat, alteram lucem, lucernam & pharum obtinent, nimirum regulam suam. In Insula Pharo turris erat, in petra locata, ab Insula,

B 3

fula, cognominæ Phari nomen sortita, à Philadelpho Prolomæo Rege, Softrati Cnidii architecti operâ, exstructa; quæ mari circumluebatur; & in qua noctu accensa faces, navigantium cursum dirigebant.

Pharos nostra, regula nostra est, hæc tenebras mundi discurit, hæc scopulos & voragine ostendit; hæc prospere navigationem nostram in portum felicis æternitatis dirigit. Quod ditione præsentente declarabimus.

Vastissimum mundi mare septenos numerat scopulos famosos, renebricosos æquæ ac periculosos; septena scilicet crimina capitalia; in quæ naves innumera, cæco impetu impactæ, diffiliunt. Ex his

I.
Mundi
scopulus
superbia,

I. Primus scopulus est superbia; Vera scylla adedò nautis periculosa. *Scylla* ait Seneca Epist. 80. est saxum terribile navigantibus. Superbia mons & scylla obscura est, radios veri solis à corde prohibens; in qua Angelus sideribus clarior obtenebratus est. De quo S. Bernardus serm. 4. de Ascens. ait: *Nanne hic est mons, in quem Angelus ascendit, & Diabolus saltus est.* Quotquot hunc scopulum amant, in tenebris navigant, in quos cadit illud S. Gregorii L. 32. Moral. c. 8. *Tantò à luce Dei longe sunt, quanto humiles non sunt.* O quot in obscuro mundi Oceano, ad hoc saxum naves allisère? *Superbia* ait Innocentius Pontifex de vilit. conèit. hum. *Prostravit Goliath, suspendit Aman, interfecit Nicanorem, peremit Antiochum, Pharaonem sub-*

mersit, & Sennacherib interemisit; præter innumeros alios

Optatis Charissimi, cymbam vestram in hunc scopulum non impingi? Pharos vestra, regula vestra lucem præferat ut videatis viam, quæ hanc scyllam declinetis. Regula præsertim 9. 10. 11. 12. 13. summani illuminabit & docebit: proprios defectus superiori aperire; errores, à sociis detegendos, libenter auscultare; mundo fastuoso contraria eligere; officia humilia promptè exercere; insurgentes & sese invicem collidentes tentationum superbiæ fluctus, assiduâ mortificatione retundere. Quæ si præstiteritis, nullo negotio superbiæ scyllam evadetis.

II. Secundus scopulus, in mari mundi procelloso & caliginoso navigantibus, obvians est Luxuria: quæ est insatiabilis illa charybdis, ad quam tot naves, tot animarum milliones alliduntur, naufragantur & fluctibus hauriuntur. De charybdi illa naturali, canit Virgilius Æneid. 3. *Dextrum Scylla latus, levum implacata Charybdis,* occupat & Ovidius: *Evomit epotas sæva Charybdis aquas.* Id est mare ibidem contrariis fluctuum cursum collidit aquas, & rapta quæque absorbet ac rejicit: *Dextrum scylla latus:* per has mundani, medias, navigant: & non raro accidit, ut incidat in scyllam cupiens vitare charybdim. O quot mortales rapacissima Libidinis charybdis absorbet & rejicit, non vivos sed mortuos! favè S. Remigius Remensis Episcopus in epist. ad Rom.

II.
Luxuria.

Rom. c. 1. de hac voragine afferere non dubitavit: *Demptis parvulis, ex adultis, propter carnis visum, pauci salvantur.* Excœcat enim mentem, ac tenebris ita involvit, ut fovea suæ profundum, animæque periculum non cernant. Hac charybdis totum propè humanum genus in cataclysmi voragine pertraxit & absorbuit. Hac charybdis, Pentapolim, civitates florentes; sed libidine fedâ excœcatas, ex igne sulphureo temporalis in ejusdem ignis & sulphuris abyssum æternam dejecit. Hac à condito mundo, ad hæc usque tempora, tot animarum myriadas vorticibus & fluctibus hauserit.

Quâ verò ratione, Dilectissimi, charybdim hanc declinabitis? Pharos nostra, regula nostra viam monstrabit. regula 29. de solerti sensum custodiâ. regula 48. de castigatione corporis & poenitentia. regula 28. De servanda castitate angelica. Harum ductum & lucem si sequemini, charybdim illam periculosissimam, abyssum illam profundissimam, ut vel ipsâ experienciâ didicistis hæcenus, per gratiam Dei haud difficulter evadetis.

III.
Avaritia.

III. Scopulus tertius in quem frequens mundanorum cymbæ impa-
ctæ naufragium patiuntur, est *avaritia*, syrtis admodum periculosa. In mari lybico, ex ea parte, quâ Africam propriè dictam allat, syrtis seu sinus est, perquam periculosus, navigantibus mille creans discrimina, eod quod vadus sit, & arenæ cumulos vehat, in quos naves infixæ hæreant,

& pereant. In syrtis hujusmodi impingunt avari; cum enim cupiditate nimia oculi eorum velentur, & excœcentur, cœco impetu, in syrtis infernales ruunt. Si enim modicum arenæ aut pulveris terreni, visum oculi corporalis impediatur; quid mirum, si visus cordis, magno terræ albæ ac flavæ cumulo, inordinate amato, obscuretur? Si Tobias calidis stercoreibus hirundinis est excœcatus; quid mirum, si ardens amor temporalium, quæ Apostolus stercore nuncupat, oculos cordis excœcent? Unde Salvator cœcum à nativitate illuminaturus Joan. 9. *Lutum posuit super oculos ejus:* Insinuans causam cœcitatæ spiritualis, esse lutum divitiarum. Hoc igitur lutum excœcat, hoc stercore maculat, hæc arena, hic limus, hæc syrtis vadosa navigantes innumeros detinet, perdit, atque à littore æternitatis felicitatis abstinet & repellit.

Ut navicula veltra, Charissimi, in has syrtis & vada non incidat; quis iter tutum ostendet? Pharos nostra, regula nostra, lucem præbebit, quâ vilitatem divitiarum detegat; radios emitteret, quibus cymbam vestram periculis eximat. Sic Regula 24. de tenera dilectione paupertatis. regula 25. de ratione paupertatis. regula 26. de usu paupertatis. Aliæque de omnium terrenorum, exemplo Christi Domini, contemptu & abrenuntiatione, securo ducenti nere: quarum ductum si secuti fueritis, longè à syrtibus, earumque periculis distabit.

IV. Quar-

IV.
Gula.

IV. Quartus scopulus, in mari germanico, magis periculosus, est *Gula, crapula, ebrietas*: de quibus iure Poëta quispiam cecinerit: *Ingentes scopulos, acroceraunia*: non sine ingenti voragine & abyſſo, in quam mortales innumeri cupiditate plus quam brutali, excæcati devolvuntur. Quis enim nesciat, oculos cordis, non minus atque oculos corporis, gravari & hebetari, crapulâ & ebrietate? *Cui enim suffusio oculorum: nonne his qui morantur in vino & student calicibus epotandis? fumositates namque è nimio cibo potiq; exurgentes visum spiritualem impediunt, obtrebrant, & insaniam, furoremque inducunt. Teste Oſea c. 7. Ceperunt furere Principes à vino. Et quid est ebrietas nisi insania voluntaria?*

Sed quis rursus, Dilectissimi, oculos vestros aperiet? quis fumos & fumositates dissipabit? quis insaniam arcebit? quis cursum diriget, ne ratis vestra in hanc rupem illidatur, aut in hanc præcipitetur voragine? Pharos nostra, regula nostra, si exactè ſervetur, iter tutum præbebit: præsertim regula 25. de victu paupere. Regula 30. de temperantia & frugali refectione: quibus jungenda regula ex libello Exercitiorum S. P. Ignatii, de cibi, potusque moderamine: ex his abundè illuminabimini, huius vitii tenebras discutietis, ab hoc scopulo procul recedetis, atque ad hanc voragine inſatiabilem, haudquaquam appropinquabitis.

V.
Ira.

V. Quintus scopulus est ira & odium, à quibus navigantibus tenebræ injiciuntur: *Turbatus est*, inquit David, à *furore oculus meus. Psalm. 6. Et Job. c. 17. Caligavit ad indignationem oculus meus.* Impedit ira animum ne possit cernere verum. Quid igitur mirum, si cæcipientes impingant, in voragine & scopulum, qualem in libro de mundo subterraneo, Athanasius Kircherus refert reperiri in mari siculo, qui monstra marina acutis dentibus armata nutriat? O quot monstra hic scopulus, quot belluas hæc vorago pascit? Averſionem, rancorem, vindictam, læſionem, mordacitatem, murmurationem, distractionem &c. Quæ omnia parit ira cæcitas. quemadmodum Aegyptii, propter tenebras iræ ac odii, improbi homines Fratres suos non vident; sed perinde ac si hostes essent, aspiciunt. Fratres Joseph Gen. 37. tenebris odii excæcati Fratrem suum non viderunt, illum perinde ac si frater non esset, sed hostis; in cisternam miserunt & tandem vendiderunt. Odium, sic Caini mentem obscuravit, ut Fratrem suum Abelem neci dederit. Odium sic Satilis oculos caligine opplevit, ut Davidis egregiam virtutem, meritæque non viderit, eique mortem asserre conatus fuerit.

Quo autem medio tam horrendas tenebras propulſabimus? S. Fundator noster, nihil in particulari de ira præſcripſit; nec mirum, cum omnem

omnem etiam impatientiam à Societate proferipserit. 3. p. Const. c. t. §. 4. Remedia tamen generalia Pharos nostra suppeditat: dum præscribit contraria contrariis curanda, judiciorum diversitatem cavendam, unionem animorum & charitatem fraternam studiosissimè conservandam &c. Quæ si præstiterimus, hunc scopulum, cum voragine & monstris marinis in ea latentibus, feliciter devitabimus.

VI.
Invidia.

VI. Sextus scopulus est vorago latissima, est à Diabolo primùm aperta; nam *Invidia Diaboli mors introivit in orbem.* Sap. 2. 24. ut verè dixerit, quicumque dixit. Invidia in cælo concepta (per Luciferum) in aulis nata (hinc enim ars prima Regum est posse invidiam pati) in monasteriis educata (ubi maxima est occasio invidendi ob bona & dona spiritualia) in Xenodochiis mortua. Tam verò lata est hæc vorago: ut Diabolus fiduciam habeat, quod Jordanis in suat in os ejus, id est, sperat se omnes Christianos baptizatos (qui per Jordanem intelliguntur, in quo cœpit Baptismus Christi) artibus suis absorpturum. Denique tenebrosa est isthæc vorago: quæ excœcavit Judæos: *Excœcavit eos malitia eorum:* ut Christum mundi Redemptorem morti traderent. *Mens invidiam de bono alieno affigitur, quasi de radio Solis obscuratur,* ait S. Greg. ser. 62. in Cant. & subdit. *Dies boni operis in proximo lucet exterius; sed quasi in nocte palpant invidi, qui livore cœci, aliqua qua reprehendant, invenire satagunt.* Ipsi sunt ut noctuæ, bonorum operum

lucem odientes, & opera tenebrosa amantes.

Sed ad Pharum confugite, regulam ducem sequimini, scilicet de fraterna charitate, de animi demissione, de solidarum virtutum prosecutione, & in barathrum hoc tenebrosum minimè incidetis.

VII. Septimus denique scopulus est Acedia, & torpor in Divino servitio ac virtutum studio. Et hæc rupes tenebrosam adjacens habet barathrum: Acedia enim quasi dormire facit hominem & oculos claudit: unde dicitur: *Usque quo piger dormies? pigredo immittit soporem, ex sopore lapsus sequitur in abyllum.* Hinc S. Bernardus serm. 65 in cant. *Hoc frigus si semel invaserit animam, subit quidam animi rigor, spiritus extinguatur, defervescit novitius fervor, & præsumitur ille temerarius saltus, de excelsis in abyllum, de cælo in cœnum, de paradiso in infernum.*

VII.
Acedia.

Istud autem periculum ut evadamus, quid consilii? Pharum rursus nostram sequamur. Regulam 12. de mortificatione. Regulam 15. de constanti studio perfectionis. Item Regulam de zelo animarum, de otii fuga, de temporis & rerum spiritualium cura: denique ut nunquam in via perfectionis stemus; sed semper, etiam flumine adverso, ascendamus. In hoc quippe mundo, ait S. Gregorius 3. past. l. 35. *Anima quasi more navis est contra situm fluminis descendens: que uno loco nequaquam stare permittitur, quia ad ima relabitur, nisi ad summa conetur.*

Quocirca, Charissimi, cum nobis per procellosum & obscurum mare ad

C portum

portum æternitatis sit navigandum : strabit, hæc voragine deteget. Hujus
 torque scopuli & voragine, ut de si- lumine, scyllam superbia, charybdim
 renibus & piratis nihil dicam, occur- luxuria, syrtem avaritia, acroceraunia
 rant : quid agendum sit, ut pericula gula, rupem ira, abyssum invidia, &
 deviteus naufragii, intellexistis. Pha- acedia barathrum : curso felici decli-
 nus nostra, regula nostra est, hæc tene- nabitis, litusque ætæritatis beatissi-
 bras dissipabit, hæc scopulos mon- ma prosperè attingetis.

EXHORTATIO IV. PRÆLIMINARIS

De quarto Stimulo observandi regulam ; quia est nobis
 Columna nubis per diem, & columna ignis
 per noctem.

T H E M A.

*Dominus præcedebat eos, ad ostendendam viam, per diem in co-
 lumna nubis, & per noctem in columna ignis. Exodi 13 21.*

QUædam modum providentia, nos non solum ex Ægypti-
 admiranda Numinis supremi providen- tiacis mundi tenebris extraxit, & in
 tia, non solum Israe- religionis desertum introduxit; verum
 liticum populum etiam sub cura Moderatorum (qui no-
 miris modis ex Æ- bis, Moyse, Aaronis & seniorum vices
 gyptiaca terribitate eduxit; verum etiam postmodum in toto 40. annorum
 itinere, proficiscentes deduxit & præ- duxit per viam perfectionis; regulam
 cessit, per diem in columna nubis, & nobis offerendo, quæ unus columnæ
 in columna ignis per noctem : ita ea- dem amabilissima Domini Dei nostri nubi & ignis suppleat. Regula enim
 Ordini nostro pro Columna est, ob
 stitutum, quæ nos dirigit, & ob sta-
 bilitatem, quæ nos fulcit : *Nubes est,*
 ut